

06.08.2021

Pormestari

---

75 §**Helsingin kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi**

HEL 2021-007709 T 03 00 00

Päätös

Pormestari antoi sisäministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausuntoluonnoksessa esitetään (12 §:n 2 momentti), että vastuu varautumisesta laajamittaiseen maahantuloon siirrettäisiin ehdotuksen mukaan (12 §:n 2 momentti) ELY-keskuksilta Maahanmuuttovirastolle. Helsingin kaupunki kannattaa ehdotusta, sillä ELY-keskusten toiminnassa on tapahtunut muutoksia, eikä vastaanotto toiminta ei enää kuulu niiden toimialaan eikä niillä ole siihen liittyvää erityisosaamista.

Maahanmuuttovirasto sopii vastaanottolain 10 §:n mukaan kunnan, kuntayhtymän, muun julkisoikeudellisen yhteisön, yksityisen yhteisön tai säätiön kanssa vastaanotto- tai järjestelykeskuksen perustamisesta. Helsingin kaupunki katsoo, että niissä tilanteissa, joissa keskuksen perustamisesta sovitaan muun yhteisön kuin kunnan kanssa, tulisi varmistaa säännösten avulla, että asiasta tulisi tieto perustettavan vastaanotto- tai järjestelykeskuksen sijaintikuntaan. Siten kunnassa voidaan varautua palvelutarpeiden kasvuun.

Ennakoimatonta laajamittaista turvapaikanhakijoiden maahantuloa arvioitaessa keskeinen kysymys on se, miten turvataan jokaiselle perustuslain 19 §:n 1 momentin perusteella kuuluva oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Helsingin kaupunki katsoo, että tärkein ja kiireellisin asia Suomen vaihtelevissa olosuhteissa on löytää hätämaajoitukseen soveltuvat tilat. Lisäksi tiloja tarvitaan ilman huoltajaa maahan tulleille lapsille perustettaviin ryhmäkoteihin ja tukiasuntoloihin. Helsingin kaupungin näkökulmasta, olisi tärkeää arvioida, olisiko tämän kaltaiseen varautumiseen velvoitettava säännösten avulla. Sääntely voisi koskea Maahanmuuttoviraston, aluehallinnon, hyvinvointialueiden ja kuntien välistä yhteistyötä.

Ehdotetun vastaanottolain 12 §:n muutos, jossa poistetaan mahdollisuus säätää valtioneuvoston asetuksella kunnille velvollisuus perustaa järjestely- ja vastaanottokeskuksia, on Helsingin kaupungin näkökulmasta myönteinen uudistus, sillä kyseinen 12 §:n 3 momentti on ollut kuntien itsehallinnon perustuslain suojan kannalta kyseenalainen.

06.08.2021

Pormestari

Ulkomaalaislain 133 §:n mukaan maahantulijoiden määrän ollessa niin suuri, että rekisteröinti tavallisessa menettelyssä ei ole mahdollista, valtioneuvosto voi yleisistunnossaan päättää, että maahantulijat, joiden maahantulon edellytykset ovat epäselvät tai joiden henkilöllisyys on epäselvä, voidaan rekisteröintiä varten ohjata järjestelykeskukseen. Ehdotetussa säännöksessä ei ole kuitenkaan mainintaa rekisteröinnistä järjestelykeskuksessa. Ehdotuksessa ei myöskään ole mainintaa siitä, että valtioneuvoston päätös koskisi vain niitä maahantuloja, joiden maahantulon edellytykset tai henkilöllisyys on epäselvä. Helsingin kaupunki katsoo, että ehdotusta tulisi tältä osin täsmentää.

Säilölain 36 a §:n 4 momentissa ehdotetun säännöksen mukaan käytettäessä ohjaus- ja valvontatehtäviin muuta kuin virkasuhteista henkilöstöä säilöönottoyksikössä tulee olla läsnä säilöönottoyksikköön virkasuhteessa olevaa henkilöstöä. Säännöksen perusteluissa (s. 33) todetaan asiasta: ”Käytännössä säilöönottoyksikön toiminta olisi syytä järjestää siten, että yksikön palveluksessa ja mahdollisuuksien mukaan myös yksikön tiloissa läsnä olisi aina tarpeellinen määrä virkahenkilöitä.” Säännös ja sen perusteluteksti jättävät mahdollisuuden erilaisille tulkinnoille. Helsingin kaupunki katsoo, että tätä ehdotusta olisi syytä täsmentää.

Säilöönottolakia koskevassa muutosesityksessä ei ole tarkoitus muuttaa säilöönottoyksikön perustamista koskevia vastuita. Maahanmuuttovirastosta annetun lain (156/1995) 2 §:n 2 momentin mukaan Maahanmuuttoviraston tehtävänä on vastata mm. säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta. Säilöönottolain 2 § mukaan säilöönottoyksikkö voidaan perustaa valtion tai kunnan ylläpitämän vastaanottokeskuksen yhteyteen tai se voi olla valtion tai kunnan ylläpitämä itsenäinen yksikkö. Kunnan ylläpitämä säilöönottoyksikkö voidaan perustaa tekemällä siitä Maahanmuuttoviraston ja asianomaisen kunnan kesken sopimus. Kunnan on huolehdittava itse säilöönottoyksikön toiminnasta. Säilöönottoyksikön perustamisesta ja ylläpitämisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Helsingin kaupungin näkökulmasta tilapäisten säilöönottoyksiköiden toiminnasta huolehtimisen ja toiminnan ohjaamisen tulisi säilöönotto toiminnan luonteen vuoksi olla lähtökohtaisesti Maahanmuuttoviraston alaista toimintaa, jossa järjestämisvastuu on kunnan sijaan valtiolla.

Säännöskohtaisten perustelujen kohdassa 7.4. (s.36) ja kohdassa 11 (s. 43) on maininta henkilötietolaista tarkoittaen ilmeisesti 1.1.2019 voimaan tullutta ja henkilötietolain kumonnutta tietosuojalakia. Tätä kohtaa olisi syytä tarkentaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

06.08.2021

Pormestari

Lisätiedot

Miia Koivu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 34334
miia.koivu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Sisäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntoa on pyydetty 6.8.2021 mennessä. Hallituksen esityksen tavoitteena on täsmen-tää laajamittaiseen maahantuloon varautumista koskevaa sääntelyä, selkeyttää koordinointia ja parantaa laajamittaiseen maahantuloon va-rautumisen suunnittelua.

Laajamittainen maahantulo vaikuttaa erityisesti sosiaali- ja terveystal-veluiden järjestämiseen varautumiseen, 6–17 -vuotiaille suunnatun valmistavan opetuksen ennakointiin, varhaiskasvatuspalvelujen tarjon-taan ja suomen kielen opetuksen järjestämiseen. Oppivelvollisuus laa-jenee 1.8.2021 alkaen koskemaan myös toista astetta siihen asti, kun-nes oppivelvollinen täyttää 18 vuotta. Ohjaus- ja valvontavastuu on asuinkunnalla. Tästä syystä Helsingin kaupunki ehdottaa, että Maa-hanmuuttoviraston sopiessa muun yhteisön kuin kunnan kanssa järjes-tely- tai vastaanottokeskuksen perustamisesta, tulisi säännösten avulla varmistaa, että viraston tulisi tiedottaa asiasta kunnalle, johon keskus perustetaan.

Laajamittaisessa maahanmuuttotilanteessa on tarpeellista taata tutki-valle viranomaiselle erilaiset tutkintaa edistävät ja tehostavat mekanismit, kuten ulkomaalaisen säilöönotto, jonka avulla viranomainen voi suorittaa tehtävänsä ulkomaalaislain (301/2004) 121§ mukaisissa olo-suhteissa. Helsingin kaupunki katsoo, että tilapäisten säilöönottoyksiköiden perustaminen on perusteltua, jotta voidaan mm. selvittää maa-hantulijan henkilöllisyys tai maahantulotapa sekä toisaalta turvata mahdollinen maasta poistaminen.

Säilölain 36 a §:n 1 momentissa ehdotettu säännös oikeuttaa poikkeamaan henkilöstön kelpoisuudesta ulkomaalaislain 133 §:ssä tarkoite-tussa laajamittaisen maahantulon tilanteessa siten, että ohjaus- ja val-

06.08.2021

Pormestari

---

vontatehtävissä voidaan tilapäisesti käyttää muuta kuin virkasuhteista henkilöstöä. Edellytyksenä on, että valtioneuvoston yleisistunto on tehnyt päätöksen maahantulijoiden rekisteröinnistä laajamittaisessa maahantulossa. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaarana perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Helsingin kaupunki katsoo, että edellä esitetty lisäys on tarkoituksenmukainen muutos nykyiseen säilöönottolakiin, jotta voidaan turvata tarvittava säilöönnoton lisäkapasiteetti. Helsingin kaupunki katsoo, että säilöönottoyksikön henkilökunnan tehtävät ei sisällä sellaista merkittävää julkisen vallan käyttöä, etteikö siinä voisi käyttää osaksi myös muuta ulkoista työvoimaa kuten vartiointiliikkeen henkilökuntaa tai vastaavaa muualta hankittua henkilöstöä.

Säilöönottolain 36§ mukaan mm. säilöönottoyksikön johtajan on oltava virkasuhteinen. Ulkopuolisen ei-virkasuhteisen henkilöstön osalta säilöönottoyksikön johtaja vastaisi heidän toiminnastaan. Helsingin kaupungin hallinnoimisissa vastaanottokeskuksissa on käytetty vartijoita turvaamaan niin henkilöstöä kuin majoittujia. Vartijoiden läsnäolo on koettu tarpeelliseksi niin henkilökunnan kuin majoittujien taholta. Nykyisten kokemusten myötä vartijoiden toiminta on täyttänyt Helsingin kaupungin sille asettamat vaatimukset.

Pyydetty lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot sosiaali- ja terveystoimialalta ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta sekä kommentit turvallisuus ja riskienhallinta -yksiköstä. Esitys perustuu pyydettyihin lausuntoihin ja kommentteihin.

Hallintosäännön 9 luvun 1 pykälän 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi**Käyntiosoite**
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>**Puhelin**
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783**Y-tunnus**
0201256-6**Tilinro**
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

06.08.2021

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET**1****OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI****Pöytäkirjan 75 §.**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

06.08.2021

Pormestari

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

06.08.2021

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.08.2021.